

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151. — Szigonycs: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: Bucarestiben 50 ban felár. Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 80. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1897—1932.

Szerda, 1934. április 11

Hamis világ

Az egész olyan, mint egy detektívregény. Még csak nem is Wallace, hanem ennél a márkánál jóval egyszerűbb. Valahol Conan Doyle és Tábori Kornél detektív-históriái közé volna sorozható érdekesség szempontjából a Scotland Yard nagy leleplezése a nemzetközi kötvény- és pénzhamisító-bandáról, ha csak egyszerű vasúti olvasmányképpen kezelhetnénk az esetet. Érdekességből nézve: közepes, izgalomból: gyenge. Am — s itt kezdődik a dolog érdemi része: az esetben szereplő Scotland Yard — valóban az igazi, az agyonreklamizált londoni bűnügyi rendőrség, kitűnő skót fapapáru nyomozóival egyetemben, az európai méretű bünszövetkezet is valódi, törölmetszett maffia, a hajsza fél-Európán keresztül ugyancsak megtörtént, bárki láthatta volna, ha akarta volna... Minden, minden valódi ebben a dologban, csak a pénz, amit csináltak, az állampapír, amit úgy nyomtak, mint valami szórócedulát: csak az volt hamis. De az aztán igazán! Közel másfél milliárd lej értékben...

A világsajtó számára jó kövér falat az új szenzáció. Londontól Varsóig folyt a láthatatlan hajsza a pénzügyi banditák után. Mint egy mozifilmen, Harry Piel után szabadon, szinte látjuk a legelső drámai jelenetet valamelyik előkelő bank pénztáránál; a legelső hamis állampapír létezésének felfedezését. A pénztáros keze megremeg, halk telefonjelentés megy a rendőrség ügyeleteséhez, pár perc múlva egy fiúköcső-szemű ur megjelenik és nyakonfogja a megszeppenő büntársat... Premier plan! Kötvények. Színes, komplikált rajzu állampapírok, zizegő részvények, suhogó bankók, ezerfontosok, tizezerpengősök, amerikai, lengyel, osztrák, cseh értékpapírok. Mennyi pénz, mennyi érték, mennyi álm, mennyi vágy és mennyi beteljesülés...! És mindez hamis. A nagyítóüveg nem csal. De tévedhet. Jöjjön a vegyészeti laboratórium, Savak, sók és alkaloidák fürdőjébe kerülnek az ezresek, a tizezresek, a milliók. És lesz belőlük festék, papír, foszló, értéktelen papírrongydarab. A Röntgen-gép felülvizsgálata végleg kimondja a megfellebbezhetetlen ítéletet: hamis. A lengyel papír nem lengyel, a francia pénz nem francia, az amerikai dollár nem dollár s a pénz nem pénz. S a hirre leáll a forgalom a londoni, a párisi, a zürichi és a római értéktőzsdéken, ahol a pénz járja csábtáncát: a világ forgószinpadán.

Tudjuk, hogy ez a másfél milliárdnyi érték, amit hamisítottak Európa nemzetközi szélhámosai, ahhoz viszonyítva, aminek nevében csinálták, talán nem is olyan nagy summa. Szép, szép, másfélmilliárd lej, de pengőben csak ötvenmillió pengő. Stavisky, — tudjuk, — egymaga többet csalt és lopott és Kreuger, a gyufakirály, csak „erdőben” többet spekulált el, holott a gyufához nemcsak fa kell, hanem foszfor is, meg papír is. Mind, mind kitűnő üzletlehetőség. A bayenni bankbukás és a varsói leleplezés között azonban, — ha szabad így mondanunk, — nagy különbség van az érdekeltségben. Stavisky „csak” Franciaország kispolgári osztályát károsította meg, de a varsói nemzetközi haramiák egy egész sor európai ország nemzetgazdaságának rovására állították be nyomda- és litográfiai, tökéletes üzemüket. Ebben a pillanatban fél-Európa érdekelt, de ki tudja, holnapra már nem lesz benne az egész...?

Most egyelőre csak hadd konferenciázzanak a megriadt miniszterek, mindez nem szokatlan, sőt szimptomája korunknak. A pénzügyi szélhámoságok mammut-eseteinek gyakorisága éppúgy megleli magyarázatát abban, a pénzügyi nemzetközi zürzavarban, mint az a kérdés, hogy a béke boldog esztendeiben

Titulescu Genfbe utazott

A külügyminiszter fontos külföldi tárgyalásai — Genfben Litvinovval folytat megbeszélést a külügyminiszter — Politikamentes községi választásokat akar a kormány — A kisantant és a dunai probléma

A pártok közötti politikai béke megteremtését tervezi Tatarescu miniszterelnök

Bucurestiből jelentik: Károly király a szombati minisztertanács után együttes kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt és Titulescu külügyminisztert. Titulescu behatóan tájékoztatta Öfelségét a külpolitikai helyzetről és külföldi utjának céljáról. Az uralkodó még szombaton éjjel Sinaiába utazott és ott töltötte a husvétii ünnepeket.

Titulescu vasárnap hagyta el az országot és külföldi utjának első állomása Belgrád volt, ahol a román követségen három órás megbeszélést folytatott Jeticics jugoszláv külügyminiszterrel, főleg a kisantant Bucurestibe összehívott és májusban megtartandó konferenciájának napirendjéről. Titulescu tegnap éjjel 12 órakor elutazott Genfbe, ahonnan 17-én indul el Párisba. Genfben — hír szerint Litvinov szovjet külügyi népbiztossal tárgyal a szovjet — román diplomáciai kapcsolatok felvételéről.

Titulescuval egyidejűleg érkezett Belgrádba Mussanov bolgár miniszterelnök, akivel Jeticics jugoszláv külügyminiszter szintén tanácskozásokat folytatott.

A külügyminiszterek találkoznak

A francia sajtó élénken foglalkozik Titulescu legutóbbi beszédével és a lapok egyhanguan osztják a külügyminiszter külpolitikai véleményét. A Temps kiemeli, hogy Titulescu beszéde világosan rávilágít arra, hogy a bucaresti — belgrád — prágai együttműködés nem zárja ki a dunai problémának a kisantant-államok bekapcsolásával való megoldását. A lap egyben megállapítja, hogy ezen a téren a kezdeményezés szerepét szükségszerűen a francia diplomáciának kell vállalnia. A német lapok szerint megállapítható, hogy Olaszország, minden látszat ellenére, erősen közeledik a kisantant felé. Az olasz Tribuna viszont annak a véleményének ad kifejezést, hogy a római találkozó eredményeit május 15-ike után fogják közölni és ez a közlés alkalmas lesz arra, hogy a kisantanttal való tárgyalásokat megkezdjék.

A Lupta nagy cikkben foglalkozik Titulescu külügyminiszter külföldi utjával és különösen nagy fontosságot tulajdonít azoknak a tárgyalásoknak, amelyeket Titulescu Jeticicsel folytat a közeljövőben Ancarában. Titulescu Genfben találkozik Benessel, majd Párisba megy, ahol a kisantant megbízottjaként folytat tárgyalásokat.

miért keltett olyan hatalmas feltűnést egy egyszerű köpenicki cipésmester szélhámosági esete. Ami akkor, a normális viszonyok között szenzációs szélhámoság volt, ma, a felfordult pénzügyi világban egyszerű csalási kísérlet, naiv gyermekesiny. Stavisky, az igen! Az értette! És értették a varsói banda tagjai is, hogy még több hamis értékpapírral pótolják ki a meglévő hamis világ nagy értéktáncát. Bankó...? Állampapír...? Ki tudná megmondani, hogy végig Európa országain, a mai gazdasági világháború idején, mennyi az igazi bankók, az igazi állampapírok valódi értéke? S lehet-e egyáltalán százalékos értékről beszélni ott, abban a vi-

Az Adeverul szerint a kormány a szombaton lezajlott minisztertanács keretében arra a határozatra jutott, hogy értesíti a megyei prefektusokat arról, hogy a megyei és községi választások alkalmával nem kívánja politikai elveit érvényre juttatni. Ez azt jelenti, hogy a megyei és községi választások politikamentes lefolyásúak lesznek

és a kormány felkéri az összes pártokat, hogy vegyenek részt a választásokban. Ha sikerül megnyerni a többi pártokat a választásokban való részvételre, ez a politikai béke megvalósítása felé a legbiztosabb út lenne.

A közeledő községi választásokkal kapcsolatban nagyjelentőségű és a megértés, valamint a békülékenység szellemétől áthatott nyilatkozatot adott a sajtónak Tatarescu miniszterelnök.

— Programmunk végrehajtásaképpen, amelyet semmi sem szakíthat és béníthat meg, a minisztertanács elhatározta a községi választások megejtését. Attól az óhajtól vezérelve, hogy megvalósítsuk pártunk egyik régi programmbeli kívánalmát, azt is elhatároztuk, hogy nem adunk politikai jelleget ezeknek a választásoknak. A megyei prefektusok és pártunk megyei szervezeteinek vezetői utasításokat kaptak, hogy a jelölőlistákat tisztán helyi gazdálkodási alapon állítsák össze, még pedig a megértés szellemének szem előtt tartásával, amelyet bizonyára megtalálunk az összes pártoknál és szakmai szervezeteknél.

Egyesül a két liberális párt

A nemzeti-parasztpárti Dreptatea értesülése szerint, Bratianu Dinu pártelnök elutazása előtt megbeszéléseket folytatott a párt és a kormány vezetőségi tagjaival és tudomásukra hozta, hogy visszatérése után okvetlenül sor kerül a két liberális párt egyesülésére.

Itt írjuk meg, hogy Mussanov bolgár miniszterelnök, Stojanov pénzügyminiszter kíséretében, kedden reggel 8 óra 35 perckor a Simplon-expresszel Párisba érkezett. A bolgár államférfiak, mint tudvalevő, Belgrádon keresztül utaztak a francia fővárosba és Belgrádban, átutazásuk alkalmával, Jeticics jugoszláv külügyminiszter jelent meg fogadtatásukra az állomáson, ahol hosszasan tanácskozott Mussanov bolgár miniszterelnökkel, aki tudvalevőleg külügyminisztere is hazájának.

lágban, amelyben egyszázalék a bizalom és kilencvenkilenc a gyanakvás, a rosszhiszeműség s a félelem...?

A nemzetközi értékpapír- és bankóhamisítók ügye bűnügy, melyet természetszerűleg büntetni kell, mert hiszen számos európai ország polgárságának kárára történt a visszaélés. A felelős azonban az európai pénzügyi helyzet, amely egyre zürzavarosabb, egyre áttekinthetlenebb. S ha arra kerül majd a sor, hogy mit kell csekedni, hogy mindez ne legyen: állítsák bíróság elé, ítéljék halálra s végezzék ki mielőbb a bizalmi válságot, a gazdasági káosz felbujtóit! Az a felelős mindent.

Kedves fiam,
mától kezdve borotválkozás előtt mindig
NIVEA-CREME-vel

kell beborotválnod magad. Láthatod ez megkönnyíti a borotválkozást és minden bőrirritáció elkerülhető. Magam is tudom: Nivea-Creme az egyedüli bőrcrém, amely Eucerint tartalmaz és ezen alapozták hatását. Kellően lényességet nem hagy hátra és fiatal jólépet kinezést nyújt. Ez nappali- és éjszakai Creme egyaránt. Még ma vezessék Neked egy csomagolást.

Kinos konfliktus előzte meg a leszerelési konferencia elnöki tanácsulását

Május 23-ikán kezdődnek az újabb tanácskozások — Bojkott az egyezmény megszegői ellen — Franciaország követelése

Göbbels német propagandaminiszter nyílt vallomása Németország gazdasági csődjéről

Rómából jelentik: A Vatikán hivatalos lapja, az *Osservatore Romano* londoni jelentést közöl, amely szerint az angol fővárosba megérkezett a válaszcjegyzék, amelyet a francia kormány a német leszerelési követelésekkel kapcsolatban adott. Franciaország a következőkben foglalja össze Németországgal szemben támasztott követeléseit:

Németországnak le kell szerelnie ugynevezett fél katonai alakulatát. Franciaország felgyverkeztsége megtarthatja mai színvonalát minden téren, számban, erőben és technikai készségben, viszont a megegyezés létrejötte esetén haderejének további fejlesztéséhez nem ragaszkodik. Általános és legmesszebbmenő ellenőrzést követel, amelynek részleteit a későbbiek folyamán tárgyalják meg. Végül pedig Franciaország gazdasági jellegű szankciók bevezetését és alkalmazását kívánja arra az esetre, ha a leszerelési egyezményt a felek megszegnék.

Barthou francia külügyminiszter és Henderson, a leszerelési konferencia elnöke megállapodtak abban, hogy május 23-ra összehívják a leszerelési konferencia főbizottságát, az ugynevezett általános politikai bizottságot és ismét megkezdik a nemzetközi leszerelési egyezménytervezet megvitatását. A francia külügyminiszter rendkívül optimista hangon nyilatkozott a tanácskozások után és Henderson előtt kijelentette, hogy véleménye szerint a leszerelési problémákat illetően még ebben a hónapban létrejön a francia—angol megegyezés.

A Reuter-iroda párisi jelentése szerint a francia fővárosban arról beszélnek, hogy Anglia a megegyezés létrejötte után hajlandó szankcióként elfogadni, hogy bojkottot mondának ki a leszerelési egyezmény megszegői ellen. Ez a hír Párisban igen kedvező hangulatot váltott ki.

Itt írjuk meg, hogy Göbbels propagandaminiszter lapja, az *Angriff* szokatlan nyíltsággal ismerteti Németország gazdasági helyzetét. A lap többek között a következőket írja:

„Ne legyünk optimisták, mert az autarchiát az elgondolt alapon nem lehet megvalósítani, a nemzetközi kereskedelembe való bekapcsolódásról most már nem lehet szó, amikor Németországtól ma már ugyszólván senki sem vásárol. Németország nem tud fizetni és ezzel megszűnt az, amit kereskedelmi vérkeringésnek neveznek. Meg kell állapítanunk végre, hogy az állam csődbe került és ebből az államsődből nem vezethet ki az az út és az a módszer, amelyet eddig követtünk”.

Genf-ből jelentik: A leszerelési konferencia elnöki tanácsa ma délután 4 órakor újból összeült, hogy négy és fél hónapi szünetelés után ismét felvegye megkezdett munkáját. Henderson elnök ma délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott Mastigli francia és Eden lord angol delegátussal.

Az elnöki tanácskozást kínos konfliktus előzte meg, amely Henderson, a leszerelési

konferencia semleges elnöke és az angol kormány között játszódott le. Az angol kormány ugyanis az utolsó percig ellenezte a főbizottság mára való összehívását, Henderson azonban Franciaországgal együtt működve, az angol kormány ellen dolgozott és keresztülvitte, hogy a főbizottság ülést mégis megtartsák.

Genfi körök véleménye szerint, befejezett ténynek veszik, hogy az elnökség elhatározza a leszerelési konferencia május 23-ikára való összehívását.

Tavaszi újdonságok megérkeztek!

Elegáns női felöltők, modellruhák, gyermek-trenchcoatok

RADÓ DIVATÁRUHÁZBAN

Izlésben, minőségben, árakban utólérhetetlen! 1108

Mihalache nevében öt millió lejért eladták Dobrudzsát

Világhírű szélhámos emlékiratai egy párisi folyóiratban — Filmszínész játszott a titkos szerződés aláírásakor Mihalache szerepét — Meggyilkolták a bolgár politikusot, aki a szerződést megkötötte

Az alábbi történet, amely a párisi *Police Magazine* egyik legutóbbi számában jelent meg, élénken illusztrálja, hogy hirneves politikusok, akik egy ország kormányzásának gondjait és nehéz feladatait vállalják magukra, adott esetekben mennyire naivak tudnak lenni és milyen átlátszó trükkökkel csálhatók lépre. Egy mai nevelésű iskolásgyermek egészen biztosan keresztüllátott volna azon a kis szélhámoságon, amellyel Bulgária egyik neves politikusát csapták be, ötezer font sterling, az akkori árfolyam szerint tehát ötmillió lej erejéig, azzal, hogy

Ion Mihalache, a parasztpárt vezérének nevében eladták a bolgár politikusnak Dobrudzsát.

A párisi folyóirat most kezdte meg Dan Walter, a Svájcban élő román származású nemzetközi szélhámos emlékiratainak közlését. Ebben írja le a kedves kis történetet, amely szerint 1925-ben Dan Walter Párisban megismerkedett a bolgár agrárpárt egyik ismert vezérével, M. S.-el. Dan Walter a francia fővárosban Mihalache titkáraként szerepelt és így kötött ismeretséget az előkelő bolgár politikussal. Megtárgyalták annak lehetőségeit, hogy Románia és Bulgária között agrárunió jöjjön létre és a bolgár agrárpárt vezére kifejtette nagynevű romániai kollegája „titkárának”, hogy a tervezett uniónak egyetlen akadály van: Dobrudzsá kérdése. Ha Románia átengedné szomszédjának Dobrudzsát, elhárulna minden akadály az unió létrejötte elől. Dan Walter udvariasan meghallgatta a bolgár politikus fejtegetéseit; majd kijelentette, hogy megfelelő hatást tudna gyakorolni Mihalachera, hogy a parasztpárti vezet-

A leszerelési bizottság elnöksége. Henderson elnöksége mellett, ma délután 3,20-kor megkezdte ülészeit. Az ülésen Politis görög delegátus volt az elnök, a diszelnökséget pedig Motta svájci köztársasági elnök látta el. Az előadó Benes cseh külügyminiszter. Az ülést Henderson nagy beszéddel nyitotta meg. Arról beszélt, hogy bár még nem sikerült minden vonalon megállapodni, de ebből nem szabad arra következtetni, hogy a helyzet káláriatalan. Azonban az ügyek rendezéséhez idő kell és ezért indítványozza, hogy a főbizottság ülést olyan időpontra hívják össze, hogy addig maradjon idő a tárgyalások befejezésére.

Henderson után Eden főpécsettör, az angol kormány álláspontját ismertette. Rámutatott arra, hogy Anglia hajlandó eltérni az eredeti Macdonald-tervezettől több pontban. Hajlandó belemenni abba, hogy a készítenő egyezmény időtartama ne öt, hanem tíz esztendő legyen, hajlandó arra is, hogy

Németország számára bizonyos hadsereg-létszámemelést engedélyezzenek,

ha nem is a Hitler-kormány 300 ezer főnyi hadseregéről szólvó követelésének megfelelően. A szárazföldi hadseregek kérdéséről beszélve, kijelentette, hogy Anglia hajlandó abba is belemenni, hogy Németország legfeljebb hat tonnas tankokkal és 150 mm. kaliberű ágyúkkal szerelje fel hadseregét. A légi fegyverkezésre nézve javasolja, hogy ha nem tiltanak el teljesen a légi haderők fenntartását, akkor mindenki számára engedélyezték bizonyos mértékben a légi haderő létesítését. Németország visszatérése Genibe a megegyezés előfeltétele. Eden beszéde után a szovjet kiküldött beszélt, majd több felszólalás után elhatározták, hogy a leszerelési értekezlet főbizottságát május 23-ikára hívják össze.

maga is ennek az eszmének szolgálatába álljon. Később közölte, hogy a terv megvalósítható, de ötezer font sterlingre volna szükség, hogy a román közvélemény körében megfelelő propagandát lehessen kifejteni a terv érdekében. Létrejött ezen az alapon a megállapodás.

1925. december 18-ikán kötötték meg a szerződést a párisi „Hotel des Capucines”-ben. A megállapodás szentesítésénél megjelent maga Ion Mihalache, a parasztpárt alelnöke, hűséges magántitkára, Dan Walter kíséretében.

Mihalache szerepét — mint az emlékiratból kiderült — a „Pathé” filmársaság egyik nagyszerűen maszkírozott statisztája játszotta el — kiváló sikerrel.

Előzőleg politikai vita indult meg, amelynek folyamán „Mihalache” visszautasította azt a gondolatot, hogy Dobrudzsát átengedje, később azonban meggyőzötte magát és létrejön a titkos megállapodás, amely szerint Románia átengedi Dobrudzsát Bulgáriának. A bolgár politikus Dan Walter nevére ötezer fontos csekket állít ki a *Credit Lyonnais*-re és a csekket még aznap beváltották. Dan Walter este már Nizza felé robogott, az ügyes filmszínész pedig bőséges jutalmat kapott a kis szerep eljátszásáért.

A bolgár politikus néhány hét múlva már rájött arra, hogy szélhámoság áldozata lett. De nem tett feljelentést, sőt titkolta az esetet, mert attól félt, hogy nevétségessé válnék. Hónapok múltán merénylet áldozata lett és hátrahagyott írásal között találták meg a titkos szerződést, amelyben ötmillió lejért egy országrészt vásárolt meg — két ügyes szélhámostól...

Nemzetközi pénz- és kötvényhamisító bandát lepleztek le Varsóban

Az angol Scotland Yard sikeres nyomozása — Másfél milliárd lej értékű bankjegyet és kötvényt hamisítottak — Titkos laboratórium a föld alatt — Letartóztatások Londonban és Varsóban

Beszűntetik a tőzsdei forgalmat a hamisítások által érintett papirokban

Londonból jelentik: Az utóbbi évtizedek történetében szinte példa nélkül álló pénz- és értékpapirhamisítást lepleztek le hetek óta tartó nyomozás után a világhírű angol rendőrség, a Scotland Yard. A nemzetközi társaság, amelynek tagjai közül már többeket letartóztattak, a legnagyobb technikai eszközökkel, a legtökéletesebben hamisított fontot, dollárt, frankot és különféle állami kötvényeket. A hamisított pénzeket és állampapírokat különböző európai tőzsdéken és bankokban értékesítették. Az utáztatok olyan tökéletesek voltak, hogy bennük a gyakorlott szakértő sem ismeri fel a hamisítványt.

A Scotland Yard hatalmas apparátust mozgató meg a hamisítások leleplezésére és emberei már hetek óta kutatnak az európai fővárosokban. Az eddigi megállapítások szerint

a társaság tagjai közel másfél milliárd lej értékű hamis kötvényt és bankjegyet hoztak forgalomba.

Londonban eddig több, mint 18 embert tartóztattak le, akik a szélhámoságban részt vettek. A hamisító banda műhelye Varsóban volt, ahol nagy mennyiségben gyártották a legkülönbözőbb államok bankjegyeit, részvényeit és más értékpapirjait.

A nagyarányú bűnügyi leleplezés előzménye az, hogy a londoni Scotland Yard néhány hét előtt biztos jelekből következtetett arra, hogy valahol a kontinensen kitűnően megszervezett hamisító-banda dolgozik, amely valóságos iparszerűen állítja elő a különböző országok bankjegyeit és értékpapirjait. A legnagyobb titokban nyomozni kezdtek és csakhamar megállapították, hogy a szálak Lengyelország felé vezetnek. Az angol rendőrség legkitűnőbb detektívjeit Varsóba küldte és velük együtt két kiváló szakértőt is.

Az angol detektívek a lengyel fővárosban csakhamar kinyomozták a hamisító banda műhelyét és meglepetésszerűen lecsaptak Varsó egyik külvárosi negyedében a hamisítók műhelyére.

Tizenhét embert letartóztattak, de kétségtelennek látszik, hogy még igen sokan vannak az ügybe belekeverve.

Európa fővárosainak rendőrségeit a Scotland Yard nyomban értesítette a letartóztatásokról, miután kiderült, hogy egész sor ország bankjegyeit és értékpapirjait hamisították Varsóban. A hamisítványokat a legügyesebb vésnökök készítették és az angol szakértők szerint, azok szinte tökéletesen sikerültek.

Nagycimletű amerikai, francia, lengyel, osztrák, cseh és magyar bankokat készítették, továbbá angol, amerikai és lengyel állampapírokat, különböző aranybányarészvényeket és angol munkásbiztosító bélyegeket.

A varsói letartóztatásokkal egyidejűleg a Scotland Yard detektívjei elfogták Londonban a banda két vezető tagját. Minthogy a varsói letartóztatások idején a hamisító banda több

vezére utban volt Anglia felé, vasárnap az angol rendőrség sürgős figyelmeztetést küldött valamennyi kikötőbe és repülőtérre, hogy erősen figyeljék a hamisítóbanda beutazó tagjait. Főként a 7 százalékos lengyel stabilizálási kölcsön kötvényeit hamisították, amelyet annakidején a Lazard Frères párizsi bankár londoni fiókja plesszirozott a pénzpiacon. A bünszövetkezet olyan vakmerően intézte dolgát, hogy Londonban azon tanácskoznak, hogy

átmenetileg beszüntetik a tőzsdei forgalmat mindazokban a kölcsönökben, amelyeket a hamisítások érintenek.

Elsősorban a lengyel szanálási kölcsön kötvényeiben való forgalom felfüggesztéséről van szó.

A londoni Scotland Yard világhírű szakértői, akik a hamisítási ügyben a nyomozást vezetik, továbbra is Varsóban maradnak. A lengyel hatóságok nagyon bizalmasan kezelik az egész kérdést és a vizsgálataira való tekintettel még semmi részletet sem közöltek a nyilvánossággal, de mégis kiszivárgott a hír, hogy a letartóztatottak között van a *Majeran* játéklklub hírhedt alapítója, továbbá a Londonban elfogott *Neumark* hamisító több rokona is. A pénzhamisító banda rejtékelyén a legmodernebb fényképezőgépeket, legújabb rendszerű bankjegynyomó speciális gépeket és olyan festékanyagokat találtak, amelyeket eddig csak az egyes országok bankjegyeit nyomó nyomdák tudtak megszerezni.

A nyomdán kívül tökéletes laboratóriumot is rendeztek be, amelyhez egy alagúton ke-

Fürdő-szelvény.

Az „Aradi Közlöny“

olvasói ezen szelvény felmutatása mellett

Április 11-től április 20-ig a

Simay-fürdő

bármely osztályán **50 százalék kedvezményt** kapnak. 1404

Nők részére a gőzfürdő fenti idő alatt minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 óráig, kedden délután azonban rendezés nélkül lesz nyitva. Fürdőnyitás reggel félhétkor

resztül 21 méternyire a föld alatt lehetett hozzájutni. Amikor a rendőrség körülvette a két nappal ezelőtt pontosan megállapított nyomdahelyiséget, csaknem az egész műszaki személyzet ott tartózkodott.

Kiderült, hogy ugy Varsóban, mint Londonban az első letartóztatások már április 3-án megtörténtek és hogy azóta állandó tanácskozások folynak az angol külügyminiszterium és a varsói nagykövet között a hamisítási botrányral kapcsolatos feltűnő letartóztatások ügyében.

A budapesti rendőrség feltevése szerint a banda tagjai között szerepel egy híres, Magyarországon is működött pénzhamisító, aki tíz évvel ezelőtt hasonló aranyu ügyben már

Szép fehér a fogak?

Ez a legszebb természetes ékessége az embernek.

A Chlorodont megőrzi a fogak szépségét és egészségét. Ha reggel és este használja, a

Chlorodont fogpaszta

vakító fehérré teszi a fogakat, anélkül hogy az értékes fogzománcot megtámadná.

szerepelt. Tíz esztendeje annak, hogy a budapesti rendőrség Ujpesten nyomára jött a milliós koronabankjegyek hamisításának és annakidején több mint négy milliárd értékű milliós koronás címletű bankjegyet foglaltak le *Weingarten* Jeromos ujpesti lakosnál, aki elmondotta, hogy Kisvárdán van a főlerakatuk, sőt arról is tudott, hogy egy *Katz* József nevű varsói embertől erednek a hamis bankjegyek. *Kritzler* Lipót detektívfelügyelő, aki azóta nyugdíjba ment, járt is Varsóban, sikerült is bizonyos nyomot találnia, amelynek alapján több embert elfogtak, de *Katz* József kerekelt oldott.

A budapesti szovjetkövet beiktatása

Rendőri óvintézkedések a kíváncsi tömeg távoltartására.

Budapestről jelentik: *Petrovski* Adolf, a szovjetunió ideiglenes budapesti követe ma délután fél 1 órakor jelent meg ünnepélyes kihallgatáson *Horthy* Miklós kormányzónál, akinek átadta kormányja megbízó levelét. A kormányzói kihallgatás, amely iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg, a szokott ünnepélyes diplomáciai keretek között folyt le. A szovjetkövet *Soltz* kapitány, a kormányzó szárnysegéde kíséretében gépkocsin érkezett a királyi palota elé. Néhány perccel fél 1 óra előtt állott meg az autó a palota előtt. Ebben a pillanatban az őrség parancsnoka elkiáltotta magát:

— *Fegyverrel!*

A *frakkba* öltözött, elegáns *Petrovski* Adolf szovjetkövet az alabárdos testőrség sorfala között sietett fel a királyi palota márványlépcsőjén, mielőtt a katonai zenekar az *Internacionálét* játszotta.

A szovjetkövet autóját egy másik gépkocsi követte, amelyben *Seidin* dr. szovjetkövetségi tanácsos ült. A menet harmadik gépkocsija, a szovjetkövet luxus-autója üresen haladt. A kormányzói audiencia pontosan husz percig tartott. Az ünnepélyes aktusnál *Kánya Kálmán* külügyminiszter és *Seidin* dr. szovjetkövetségi tanácsos is résztvettek.

A vár környékén nagy embertömeg gyűlt össze, hogy lássa a szovjetkövetet és szemtanuja legyen a különleges diplomáciai aktusnak. Természetesen rengeteg rendőr és detektív is volt a tömegben.

Az ünnepi kihallgatás után a szovjetkövet *Soltz* szárnysegéd társaságában az őrség újabb tisztelgése közepette távozott a királyi várból, amelynek egyik csúcán az ünnepi szertartás ideje alatt ott lengett a szovjetzászló.

CORSO-mozgó mai műsora ITÉLT A KÖZÖNSÉG!

A film oly páratlanul csodás, hogy sokan kétszer-háromszor is megnézték.

Minden képzeletet felülmúló siker!

JOSEPH SCHMIEDT

a csodás hangú tenorista,

SZÓKE SZAKALL, LILIAN DIETZ

Dalol a vágy!

A Mellekucsa volt

IRENE DUNNE
eddigi legjobb filmje

Mi őszinték vagyunk!
Csak igazat hirdetünk!

AZ URINÓ!

A leggyönyörűbb film.

CORSO!

Sokkal jobb, sokkal külsőbb
IRENE DUNNE
az *Urinó* o. világfilmében

Jön:

Most első ízben sorsolja ki

AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTEK

a következő

nagy nyereményeket:

8 millió

3 millió

2 millió

19

darab

1.000.000

NYEREMÉNY

A legszerencsésebb esetben

13 millió lejt nyerhet

Huzás egy hónap múlva

Szerencsése számot kap, ha sorsjegyet az Aradmegyei Takarékpénztárnál vásárolja!

Ma ha milliomos akar lenni
Sorsjegyet csak **ILIESCUTOL** kell venni
BANCA ILIESCU R.-T. CLUJ.
Fióküzlet: Olariu János, Arad,
Str. Brătianu 3

Uj szerencsés föelárusítás Clujon!
TÖRÖK és TÁRSA CLUJ
Postafiók 23.
Rendelje meg postán sorsjegyet, mert
Török szerencséseje örök!!!

Szerencsése csak akkor lesz, ha sorsjegyet Sándor Iván és Társánál vesz. Bul. Reg. Maria 18

Szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsjegyek!

A Hubermann-hangversenyre külföldön ezerlejes beléptidiját fizettek

Aradon 250 lej a legdrágább hely

Arad zeneértő közönsége feszült érdeklődéssel várja az április 28-iki Hubermann-hangversenyt, amely a szezon egyik kiemelkedő, értékes eseményekkel teli zenei eseménye lesz. A rendezőségnek sikerült ezzel a világszerte hódolattal kísért nagy művésszel olyan kedvező megállapodást kötnie, amely lehetővé tette, hogy Arad zeneárgongói aránylag kedvező helyárák mellett szerzhessenek jegyet a hangversenyre.

Hubermann Broniszláv ma világmárka. New-Yorkban legutóbbi hangversenyénél a legolcsóbb jegy ára tíz dollár, azaz 1100 lej volt, Párisban 120 frankos, azaz 960 lejes helyárák, Rómában százlírás, azaz 880 lejes helyárák, Londonban két fontos, azaz 1100 lejes helyárák, Bécsben 40 schilling, tehát 870 lej, Budapesten 30 pengő, kilencszáz lej, Bucurestiben 800 lej, Timisoaran 320

lej volt a Hubermann-hangversenyen az átlagos helyár. Aradon ezzel szemben a legdrágább hely 250 lejbe kerül, de a szerényebb anyagi viszonyok között élő zenekedvelők számára lényegesen olcsóbb jegyekről gondoskodott a rendezőség. Hubermann Broniszláv aradi hangversenyét olyan felfokozott érdeklődés előzi meg, amely bizonyossá teszi, hogy a Mesternek zsufolt terem közönsége köszöni meg azt a rendkívüli élményt, amelyben a zeneértőket részesítette.

Képkeretek

minden kivitelenben gyári árban

Freiman József

1198

Arad, Bul. Regele Ferdinand 9.

Ujabb háromlejes emelésre készül a cukorkartell

Indokolatlan az újabb emelés. — Milliók haszn — a fogyasztók bérére.

Az egyik bucuresti-i lap azt a kétségtelenül érdekes hírt hozza, hogy

a cukorkartell elhatározta a cukor árának újabb emelését. Az emelés 3 lej lenne kilogrammonként.

A lap ezzel kapcsolatosan éles támadást intéz a kartell ellen, amelyet árdrágítással vádol.

Amennyiben ez a hír megieles a tényeknek, úgy az a fogyasztóközönség körében méltán kelthet visszatetszést. Általában tudott tény, hogy egész Európában nálunk legdrágább a cukor és ugyancsak tudott tény, hogy a román cukrot olcsóbban árusítják külföldön, mint itthon. Semmi sem indokolná tehát ezt a váratlan áremelést, amely csupán arra jó, hogy a fogyasztó közönség rovására újabb milliók jövedelmet biztosítson a cukorkartell tagjainak.

Felépítik az aradi iparosok aggmenházát

Az aradi Iparos Otthon közgyűlése

Általános érdeklődés mellett tartotta meg rendes évi közgyűlését Reinhart Gyula elnöklété mellett az aradi Iparos Otthon. A közgyűlésnek külön jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy állást kellett foglalnia az aradi iparosok aggmenházának felépítésével kapcsolatban. Reinhart Gyula bevezető szavai után, amelyekben nemcsak az eddigi tevékenységet vázolta, de programot is adott. Bakács Miksa titkár olvasta fel az igazgatóság évi jelentését.

A jelentésben az igazgatóság köszönetet mond mindazoknak, akik az Iparos Otthon évi munkájából kivették részüket és tevékenységükkel ennek a nemescélú intézménynek felvirágoztatását elősegítették. Így elsősorban elismeréssel adóznak a hölgybizottságnak, amely minden jótékony akció, bál vagy tea-délután megszervezésében és megrendezésében az élen állott. Rávilágított az igazgatósági jelentés arra is, hogy az Iparos Otthont annakidején azért alapították, hogy jövedelméből alapot teremtsenek az aggmenház céljaira. Az Iparos Otthon vezetőségének tehát az a terve, hogy az aggmenházat már 1935-ben megnyissák és ezzel valóra válnak azt a régi óhaj, hogy egy teljesen modern, szociális intézménnyel otthont biztosítsanak mindazoknak az elaggott iparosoknak, akik nyomorral küzdenek. A jelentésből kitűnik, hogy ez az elgondolás kellő anyagi alappal rendelkezik. Az Iparos Otthon bevételei ugyanis kedvezőbben alakultak, mint a múlt évben és a tavalyi 190.093 lej többlettel szemben az 1933. évben 419.604 lejt tett ki a bevételi többlet. Az adósságok nagy részét az Iparos Otthon ebben az esztendőben kiegyenlítette, az egyes szakmák körében pedig folyik a szoba-alapítványok gyűjtése. Ezen a címen az Iparos Otthon 306.344 lejt tart nyilván, amely összeg elegendő a telek megvásárlásához, az aggmenház fenntartásához pedig az Iparos Otthon évi jövedelme nyújt fedezetet.

Az igazgatóság beszámolóját és a zárómádat a közgyűlés egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy 1935-ben felépítik az aradi iparosok aggmenházát. Ezután újabb három évre a következő vezetőséget választották meg: Igazgatósági tagok: Reinhart Gyula, Bakács Miksa, Mizera József, Vandracsék Ignác. Igazgatósági póttagok: Fibinger Izidor, Baricz Máté. Számvizsgáló-bizottság: Glück József, Bozsik Ernő, Holló Frigyes, Kun József, ifj. Nagy Károly. Számvizsgáló-bizottsági póttagok: Barthel Ernő, Rózsa Béla, Riedl Ödön. Választmányi tagok: Böszörményi Benedek, Csatlós István, Engelhardt Ferenc, Curticean Stefan, Grünbaum Mór, Halmos Gyula, Hirsch Jenő, Horváth József, Hönig László, Hannauer Mihály, Jahoda Béla, Ienci György, Martics János, Mihályi Gyula, Miloszdó János, Noszkay Károly, Pálkás Kálmán, Székely Béla, Tatú Lázár, Vulcu I. Maxim. Választmányi póttagok: Csáky János, Horváth Balázs, Hegedűs József, Nagy Imre, Reiner József. A közgyűlés Reinhart Gyula zárószavaival ért véget.

Merényletet követtek el a bécs-münchen-párisi gyorsvonat ellen

Két halottja van a bűnténynek — Kilencméteres sinderabot emeltek ki a pályatestről — Legalább hatan voltak a merénylők

Bécsből jelentik: Az elmúlt éjszaka 3 órakor a bécs-münchen-párisi gyorsvonat ellen a Linz és Braunau határállomás közötti vonalon a Piörsching és Markingen között levő Ostering állomás közelében horzalmos merényletet követtek el. A merénylők közvetlenül egy személyvonat távozása után lecsavartak és eltávolítottak egy 9 méteres hosszúságú sinderabot. A gyorsvonat vezetője nem vette észre a veszedelmet és így a szerencsétlenség bekövetkezett.

A mozdony, a szerkocsi, két szolgálati kocsi, két személykocsi és három másik vasúti kocsi kiesett a sinekről.

A mozdony és a szerkocsi felborult. A szerkocsi alól holtan, a felismerhetetlenségig összeroncsolva szedték ki a fűtőt, aki eddig egyetlen halott áldozata a lelketlen merényletnek.

Rajta kívül súlyosan megsebesült a mozdonyvezető, a vonatvezető és 12 utas, akik valamennyien postatisztviselők voltak. A vonaton szerencsére csak nagyon kevesen utaztak, főként vasuti és postatisztviselők. A pályatest rendbehozatalához gyorsan hozzáfogtak és néhány óra múlva már helyreállították a rendes forgalmat. A sebesültek nagyrészt Linzbe szállították. A merénylet tetteseinek kézrekerítése iránt lázas nyomozás indult meg.

A reggeli órákban az itteni kórházban a súlyosan sebesültek közül egyik postatisztviselő meghalt. A merénylők kézrekerítésére az osztrák vasutigazgatóság 5000 schilling jutalmat tűzött ki. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy az a sinderab, amelyet kiemeltek, 600 kilogramm súlyú volt s annak kiemeléséhez hat emberre volt szükség, tehát bizonyos, hogy a merénylők többen lehettek.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 4-14.

50%-os utazási kedvezmény április 28-tól május 22-ig a vásár igazolvány felmutatása ellenében.

Kártyaveszteségei miatt felvágta ereit Montecarloban egy ismert budapesti ügyvéd

Palotai-Kovács Károly dr. tragédiája — Az öngyilkos ügyvéd meghalt a monacói kórházban

Budapestről jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság híre érkezett Monte Carloból Budapestre. A magyar főváros társadalmi körében jól ismert dr. Palotai-Kovács Károly ügyvéd, a kitűnő sportember és vívóbajnok, a Montecarlo közelében fekvő Beau Soleil nevű fürdőhely egyik szállodájában öngyilkosságot kísérelt meg és súlyos állapotban szállították a kórházba.

Palotai-Kovács Károly egy héttel ezelőtt utazott el Budapestről hivatalos ügyeinek elintézése végett. Szombaton délelőtt 10 óra körül telefonon felszólította feleségét,

de alig beszélt néhány pillanatig, felesége hörgésszerű, zokogó hangokat hallott a kagylóból, majd az összeköttetés megszakadt.

Palotai-Kovácsné férje egyik barátjához, Ecsedi Kálmán ügyvédhez fordult és megkérte, tudja meg, mi történhetett az urával. Ecsedi táviratot intézett a nizzai rendőrséghez és

onnán kapták azt az értesítést, hogy Palotai-Kovács Károlyt súlyos állapotban kórházba szállították. Hír szerint a fürdőkádban beretvával felvágta az ereit.

Hír szerint súlyos kártyaveszteségek miatt határozta el magát öngyilkosságra Palotai-Kovács Károly.

Az ismert budapesti ügyvéd és sportférfi rejtélyes esetében a nizzai rendőrség nyomozást indított és

megállapították, hogy Palotai-Kovács pénteken Nizzában járt, ott kártyázott és szombaton a hajnali órákban tért haza.

Ekkor hívta fel a feleségét telefonon, majd átment a Beau Soleil-ba és az ottani szállóban kísérelte meg az öngyilkosságot.

Dr. Palotai-Kovács Károlyné hétfőn délután repülőgépen nagybeteg férjéhez utazott. A késő éjszakai órákban az a hír érkezett Montecarloból Budapestre, hogy Palotai-Kovács Károly a monacói kórházban meghalt.

A BEN-HUR óta nem készült olyan monumentális filmalkotás, mint

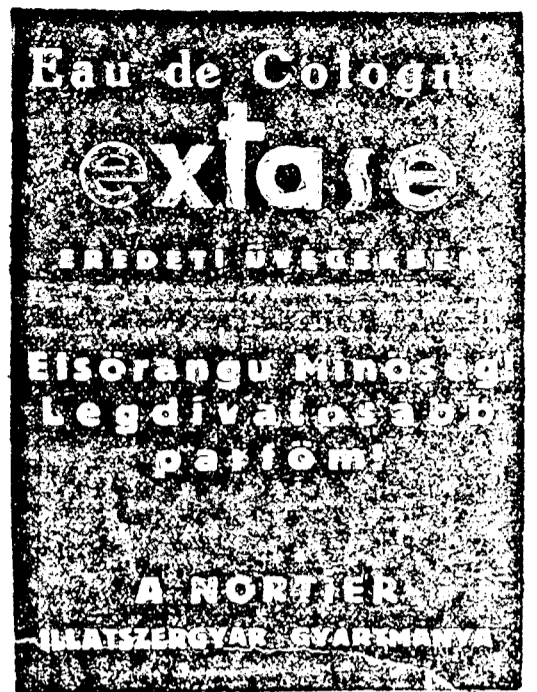
Az örök vándor

(A bolygó zsidó)

Főszerepben: CONRAD VEIDT-tal. A film a történelem négy korszakában játszik:

- I. Jeruzsálemben, Krisztus keresztrefeszítésünk napján.
- II. A kereszties hadjáratok idejében.
- III. Siciliában.
- IV. Spanyolországban, a spanyol inkvizíció idejében.

Bemutatója holnap, csütörtökön a CENTRAL-ban! Jegyelővét

Dr. Serban Györgyöt,
az aradi Orvoskamara elnökét megmarfa egy veszettkutyára

A veszett állat még tíz embert mart meg

Az elmúlt görögkeleti husvétünnep alatt több aradi áldozatot követelt a veszettkutyák garázdálkodása. Csak a minapában számoltunk be arról, hogy Ráskai Miksa volt bankigazgató kiskutyája gyanús tünetek között több embert összeharapott s közöttük Ráskai családját is. Ráskaiék a legelső vonattal Clujra utaztak, ahol a Pasteur-intézetben szakszerű kezeléssel mentek át. Vasárnap érkezett vissza Ráskai, a felesége és három gyermeke, miután a kezelés befejeződött.

Sokkal izgalmasabb kalandban volt része Serban György dr.-nak, az aradi Orvoskamara elnökének, aki rokonai látogatására a görögkeleti husvétra Lugojra utazott. A kórházi dermatológ-főorvos unokahúgával gyanútlanul haladt a lugoji úccán, amidőn hátulról egy kóbor kutya rohanta meg. Mielőtt a megtámadott főorvos védekezésre egyáltalán gondolhatott volna, az állat három helyen harapott az alsó lábászárába, véresen felszakította a húst, majd továbbrohant.

Serban dr. azonnal tisztában volt azzal, hogy egy veszett állat támadt rá és épp ezért hangosan kiáltva figyelmeztette a ucca ünnepi járóelőit, hogy meneküljenek a rohánótól. Ez percek alatt be is következett és valóságos pánik tört ki arra, amerre a veszett állat rohant. A figyelmeztetés ellenére is, az állat több, mint tíz embert harapott meg kezén-lábján, míg a sarki posztján álló rendőr elébe nem vetette magát és rövid botjával kísérte meg leteríteni a veszedelmes állatot. Ez azonban nem sikerült neki s a nekidühödött kutya veszedelmesen összemarta a rendőrt is, aki végre szolgálati revolverével terítette le a kóbor ebet.

Serban dr. azonnal intézkedett, hogy megállapítást nyerjen, kiket mart össze a kutya, amely valóban veszett volt. A főorvos, tíz sorstársával még a vasárnap folyamán Aradra jött, majd innen Clujra folytatta útját, hogy megkezdjék a Pasteur-intézetben a szükséges, közel két hétig tartó szigorú kezelést.

Ma utoljára: HARMAN EGY
Central-Mozgó: ASSZONYÉRT. Lubitsch Ernő vígjátéka. Főszerepekben: Miriam Hopkins, Gary Cooper, Fredric March, Edward Everett Horton.

Select-Mozgó: CSAK TEGED AKARLAK!
Zenés, énekes vígjáték. Főszerepekben: Nagy Kató, Karl Ludwig Diel, Jessie Vihrog, Hans Brausewetter, Theodor Loos. Még csak ma és holnap!

JÖN: Gustav Fröhlich—Camilla Horn vígjátéka: EGYSZER AZ ÉLETBEN!

SPORT KÖZLÖNY

A hatóságok betiltották a hétfői aradi mérkőzéseket

Vasárnap: Szeged FC—Gloria-CFR 3:2 (0:1)

A Szegedi FC csapata, amelynek az AMEFA (AMTE) és Gloriával kötött megállapodása alapján román husvét két napján kellett volna Aradon vendégszerepelnie, első napon a Gloria-CFR ellen meccselt és a szépségeiben bővelkedő mérkőzés nagy tetszést aratott.

A jó sportért rajongó aradi közönség, amelyet a szegediek második féldőbeli tetszetős játéka lenyűgözött, hétfőn délután már a kora ebédutáni órákban sűrű rajokban kereste fel a Gloria-CFR sporttelepét, hogy tanuja lehessen a Szeged FC és az AMEFA (AMTE) küzdelmének, amely az első napi mérkőzés alapján, ugyancsak nagy küzdelmet és szép játékot ígért.

A közönség meglepetése annál nagyobb volt, amikor a Gloria-pálya elé érve, ott már hatalmas embertömeget és egy-egy szakasz rendőrt és csendőrt találtak, akik a közönséget a pályára nem engedték be. A közönség eme kellemetlen meglepetés után csak nehezen akart oszladozni és csak bizonyos idő múltán tudtak a sportrajongók

beletörödni abba, hogy ezuttal kedvenc szórakozásuk nélkül maradtak.

A vasárnapi meccsről beszámolónk a következő: Szép és élvezetes játékot vívott a két csapat és az első féldőben a Gloria nagy elánal támad. A meg-megújuló aradi támadásoknak a 19 p. van eredménye: sarokrugás után Dobra 16 méterről hatalmas bombát küld a jobb felső sarokba (0:1). A gól után a játék változatos, de eredmény nem adódik. A második féldőben a 9. p. Gerle ugyancsak bombagóllal egyenlít, majd a szegediek kerülnek fölénybe és a 36 p., valamint 39. p. Korányi és Szojka révén két gólt szerez. Az utolsó előtti percben sarokrugás után Mercea beadását Marie-nut szépen befejeji. A győztes csapat igen jól játszott, főleg a második féldőben. Legjobbjai Rafai, Sirály, Somogyi, Gerle, Szojka és Bognár. A Gloria játékát különösen az első féldőbeli teljesítményért illeti elismerés. A védelem kitünően játszott, de a halvesor is kielégített Dobrával a közepén. A csatásorban rendkívül hiányzott Faur II. Biró: Pálfi.

Külföldi futballcsapatok vendégjárásai a román husvét két napján

A Ripensia és az Universitatea tudtak csak győzni a külföldiek ellen — A Gloria egyenrangú ellenfele volt a pompás Szegednek — Az oradeai csapatok balsikerei

Román husvét két napján országszerte nagyszabású futballesemények voltak, amelyek közül különösen a külföldi csapatok vendégjátékai emelkedtek ki. Bucurestiben a Kispest, Clujon a Nemzeti, Oradeán a Soroksár, Lugojon a diósgyőri VTK és Aradon a Szeged FC vendégszerepeltek és csapataink közül csupán a Ripensianak és az Universitateának sikerült győzelmet szereznie a Kispest, illetve a Nemzeti ellen. A külföldi csapatok meccseiről beszámolónk a következő:

Ripensia—Kispest 4:3 (3:0). A Bucurestiben lejátszott mérkőzést nagy érdeklődés kísérte. A timisoarai csapat az első féldőben pompásan játszott és már 3 góllényre tett szert, de szünet után a fedezetsora összeropant és a Kispest is feljött, úgy, hogy végül csak Zombori tudta a győzelmet bebiztosítani. Az első féldő góljait Beke és Ciolac (2) szereztek, de szünet után Tebehelyi (2) és Szepes góljaival egyenlít a Kispest. Három perccel a befejezés előtt 11-esből sikerül a Ripensianak Zombori révén a győzelmet megszereznie.

Nemzeti—Romania 3:1 (0:1). A meccs vehemens Romania-ostrommal kezdődik és a támadásoknak meg is van az eredménye: a 30. percben Cobarzan beadását Muresan belövi. A második féldőben a Nemzeti kerekedik fölül és Odri, valamint Bihámi két góljával a győzelmet megszerzik.

Soroksár—Crisana 3:1 (1:1). A magyar profi második ligában szereplő kiváló csapat legyőzte a Crisanát. A vezető gólt a Crisana szerzi, Nagy Ödön révén, de Valy góljával egyenlít a Soroksár és Zimonyi góljai pedig a győzelmet jelentik.

Diósgyőri VTK—Vulturii Textila 3:1 (2:0). A diósgyőriek jó benyomást keltettek Lugojon, bár a második féldőben a hazai csapat egyenrangú ellenfél volt. Szaniszló (2) és Kádár szerzik a DVTK góljait, míg a Vulturii részéről Mustet volt eredményes.

O Unirea-Tricolor—Kispest 0:0. A hétfőn Bucurestiben megtartott mérkőzés két fáradt csapat küzdelme volt. Az Unirea-Tricolor a győzelmet is megszerezhetné volna, de Seifert egy 11-eset ellőtt.

O Soroksár—CAO 5:1 (2:0). A CAO teljesen letört csapat benyomását keltette, amely ellen a friss Soroksár tetszés szerint győz. A CAO egyetlen gólját Rónay szerezte.

O Universitatea—Nemzeti 2:2 (0:1). Az Universitatea meglepően jól játszó csapata megérdemelten nyerte a mérkőzést. A vezető gólt a Nemzeti szerezte meg Odri révén, de szünet után Ploesteanu egyenlített, a győzelmet pedig Sepi szerezte szép góllal.

O Diósgyőri VTK—Germania, Muncitori kombinált 4:1 (1:1). A hétfőn megtartott mérkőzésen a diósgyőri csapat ismét jól játszott és megérdemelten nyert az elfogódottan küzdő lugojiakkal szemben.

Remek küzdelmet hozott Pellegrini vivómester gyermek-vivóversenye

Hönig László és Nagy Pál nyerték a verseny egyes csoportjait

Hétfőn délután a Fehér Kereszt nagytermében bonyolította le Pellegrini Virgil vivómester gyermektanítványai részére megrendezett törvivóversenyt, amelyen két csoportban küzdöttek a kitűnő Maestro fiatal tanítványai az értékes éremért.

Az egyik csoportban a gyermekvivők versenyeztek, itt Hönig László nyerte szép, stílusos vívásával a versenyt, a másik csoportban a haladónál óriási meglepetésre Nagy Pál került ki győztesként Pellegrini Albert előtt. Pellegrini mester valamennyi kis tanítványa meglepő vivőkészségről tett tanúságot és kitűnő iskolázottságuk a mester pedagógiai tudását dicséri.

Tegyen egy próbát a hírneves
fenségesen illatosított
GERMANDRÉE
szappannal

Vereséget szenvedett a Hakoah a Jiul völgyében

Petrosaniból jelentik: Az aradi Hakoah csapata, amely nem tudott teljes együttesével Jiul-völgyi kirándulására lemenni, mindkét napon vereséget szenvedett. Petrosaniban a Jiul CA volt az aradiak ellenfele, másodnap Lupeniben a CS Lupeni mérkőzött a Hakoahal. Mindkét meccset a honi csapatok nyerték 4:1 arányban, de — főleg Petrosaniban — a hazabíróskodó pártos bírónak köszönhetik a vereséget. Petrosaniban Péterfi (2), Grosz és Szécsi öngóljaival éri el eredményét a Jiul, a Hakoah gólját Sepsi fejezte, Lupeniben pedig Zelenák (3) és Márton, illetve Besesek a góllövők.

Pompásan szerepelt az SGA Resitan

Resitáról jelentik: A román husvét két napján az SGA szerepelt Resitan, ahol a Muncitori (RMTE) volt mindkét napon az aradiak ellenfele. Az első meccsen az SGA kénytelen volt 3:3 döntetlennel beérni, de hétfőn már 3:1 arányban győztek az aradiak. Vasárnap Fritz (2) és Metz lötték, hétfőn pedig Fritz, Metz és Tóth szereztek a gólokat. A SGA eredményei annál is dicséretesebbek, miután az elmúlt héten a bucuresti-i Juventus 1:1 arányban játszott a Muncitorival.

Legyőzte az ILSA a CAA-t Timisoarán

A CAA-csapat husvét másodnapján Timisoarán vendégszerepelt és szép játék után vereséget szenvedett a nagyszerű ILSA-tól. Az ILSA góljait Török (2) és Stetz szereztek, míg a CAA részéről Simon volt eredményes.

Döntetlenül játszott az Olimpia és az AMEFA

Vasárnap a Szeged FC—Gloria-CFR mérkőzés előtt játszott a két csapat és az eredmény 2:2 volt, míg féldőben az AMEFA vezetett 2:1-re. A gólokat Gömöri, illetve a Barbu-fivérek lötték.

Aradiak PESTEN a

METROPOLBA szállnak

308

VII., Rákóczi-ut 58.

150 szoba, hideg-meleg folyóvízzel, telefon, rádió, központi fűtés és csengőt pótló elektromos fényjelzősekkel. Patinásnirú kiváló konyha. Valódi erdélyi különlegességek. A Sörözőben a rádóból közismert Pertis Pali és elgányzenekara muzsikál. A gyönyörű új télikertben táncos vacsorák, Pityo jazz-band. Modern kávéház, 6 telefonfülkével.

Szobák P. 4.—től.

Teljes penzió P. 9.—től.

Az I. HAPAG-KÖZÉPTENGERI UTAZÁS óriási sikerrel zárult. Az első két Hapag-Középtengeri utazás után felhívjuk figyelmét a „MILWAUKEE” legmodernebb motorhajó további tavaszi utazására:

PÜNKÖSDI KÖZÉPTENGERI UTAZÁS máj. 10.—29. Riviera, Palma, Északafrika, Palmas, Madeira stb.

Részvételi árak: 300 márkától kezdve.

Legnagyobb kényelem, elsőrangú ellátás, változatos szórakozások. — Jelentkezések és prospektusok:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S A R képviselője:

KÜNSTLER A. utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.

O Gloria komb.—Virtutea 3:2 (2:0).

O A Jiul AC legyőzte a cluji CAC-t (KAC). Húsvét hétfőjén játszott a cluji csapat Petrosaniban és a Jiul AC nagy fölényrel 4:0 arányban győzött.

O Vereséget szenvedett a Transylvania a fővárosban. A Transylvania csapata vasárnap játszott le előrelőzött kupamérkőzését az Unirea-Tricolor ellen és a fővárosi csapat nagy gólaránnyal győzte le az utazástól fáradt aradi együttest. Az aradiak góljait Bódi, Nicoara és Filimon szerezték.

O TAC—RAC—Virtutea komb. 2:2 (1:1). Vasárnap a timisoarai atléták szerepeltek a pécskai kombinált ellen és a találkozás élvezetes, szép játékot hozott. Az első félidőben a csapat a többet támadó fél és Konrad kapusnak alkalma van kiváló képességét csillogtatni. A vezetést a helyi csapat a 16-ik percben szerzi meg Ardelean révén és az egyenlítés csak a 40-ik percben Katona öngóljával történik. Szünet után a TAC kerül frontba és az első negyedórán sorozatos támadásokat intéz a Fekete által kiválóan védett kapu ellen. A vezetést is sikerül megszerezniük a 7-ik percben Ponta révén. Az egyenlítő gólt Schelb a 25-ik percben lötte. Az idő többi része erős iramu, változatos mezőnyjátékkal telt el. A TAC-ból jók voltak: Konrad kapus, Koromai, Farkas, Kánya. A kombináltból Igrisan, Fekete, Ardelean, Kiss. A játékvezető Gábor jól végezte feladatát.

O CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN ÉRKEZNEK A CSABAI VIVÓK. Az első nemzetközi vivóverseny külföldi résztvevői, a kiváló képességű csabai vivók, csütörtökön délután érkeznek Aradra, hogy részt vegyenek az este 9 órai kezdettel, a Fehér Kereszt nagytermében lebonyolításra kerülő négyes kardcsapatversenyen. A nemzetközi vivóverseny iránt már is óriási az érdeklődés, amely főképpen Boros Pálnak, a CAA volt játékosának szól, de a kitűnő Altmann szereplését is nagy érdeklődés előzi meg.

Timisoarai csapatok sikerei

Timisoaráról jelentik: Két timisoarai csapat játszott húsvétkor más városban és pedig a Ripensia és az RGMT — az előbbi a fővárosban — az utóbbi pedig Resitán. A Ripensia nemzetközi sikeréről már beszámoltunk más helyen, hétfőn a Venus-sal kerültek össze a timisoaraiak és fölényesen 7:2 (2:1) arányban intézték el a bucarestieket. Az RGMT az UDR vendége volt vasárnap és hétfőn és mindkét napon 1:1 arányban döntetlenül mérkőzött, ami az UDR Juventus elleni multheti győzelmét tekintetbe véve, respektábilis teljesítmény. A Ki-

nizi otthon mérkőzött a CAO-val s nagy meglepetésre 2:1 féldő után a meccs 2:2 döntetlennel zárult. Az ILSA—CAA-meccsről ugyan csak más helyen számolunk be.

A Ferencváros a magyar futballbajnokság favoritja

Budapestről jelentik: A magyar profibajnokságban vasárnap három meccset bonyolítottak le, köztük két derbit, amely a Ferencváros, illetve az Újpest győzelmét hozta. A mérkőzések eredményei a következők voltak:

Ferencváros—Hungária 4:1 (1:0). A Ferencváros Sárosi kitűnő játékával biztosan győz. Góllövők: Sárosi (3) és Moóré, illetve Dudás.

Újpest—Bocskai 1:0 (0:0). A Debrecenben megtartott meccsen az Újpest volt fölényben. Az egyetlen gól Kocsis érdeme.

Budai „11”—Somogy 2:0 (1:0). A Budaiak gólokban ki nem fejezett fölényben voltak. A gólokat Röck lötte.

A táblázat most a következő:

1. Újpest	18	14	3	1	56:20	31	(5)
2. Ferencváros	17	15	—	2	63:20	30	(4)
3. Bocskai	18	11	3	4	45:22	25	(11)
4. Hungária	18	8	2	8	41:32	18	(18)
5. Kispest	19	7	4	8	38	41	18 (20)
6. III. ker. FC	17	6	4	7	32:41	16	(18)
7. Budai „11”	18	5	5	8	30:45	15	(21)
8. Szeged	17	6	2	9	32:36	14	(20)
9. Phöbus	17	4	6	7	28:32	14	(20)
10. Somogy.	18	6	1	11	23	58	13 (23)
11. Nemzeti	18	2	6	10	26	51	10 (26)
12. Attila	17	3	2	12	25:42	8	(26)

Összeállították a magyar válogatottat

Budapestről jelentik: A magyar válogatott csapat vasárnap két fronton szerepel és pedig Bécsben Ausztria ellen, Brünnben pedig Brünn válogatottja ellen. Tegnap állították össze a csapatokat, amelyek a következők:

Bécs ellen: Háda—Törös, Biró—Laky, Moré, Szalay—Rátkay, Vincze, Sárosi, Toldi, Kemény.

Brünn ellen: Szabó—Bán, Sternberg—Seres, Szücs, Palotás—Tamássy, Auer, Solty, Polgár, Lázár.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

500 millió lej büntetési hátralék az aradi pénzügyigazgatóság területén

A csempészbandák tagjaira külön-külön is kirójják az óriási bírságokat — 500 ezer lejre büntettek egy aradmegyei malmot — a megszűnése után

Az aradi pénzügyigazgatóság évről-évre munkálatai közben rendkívül érdekes felfedezésre bukkant a pénzügyi adminisztráció illetékes ügyosztálya, amely megállapította, hogy az aradi igazgatóság területén reális számmal 4—500 millió lejre tehető a különböző vámcsempészések és adókihágások miatt kivetett és behajtásra váró büntetések összege. Az évről-évre munka alatt naponta érkeztek sürgetések a vámvézigazgatóságtól a kivetett büntetések inkasszálásáról, amely azonban egyelőre megakadt, mert a behajtó közegek elsősorban az állami egyenes- és közvetettadó behajtására helyezték a fősúlyt. Egyébként megállapították, hogy a vámcsempészeti büntetések közül nagyon kevés hajtható be, mert a csempészek rendszerint vagyontalanok. Emiatt a kivetett többszáz millió lej bírságot elzárásra változtatják át.

Tudvalevőleg a törvény rendkívül szigorúan bünteti a csempészeket és még kisebbnek látszó ügyekben is több millió lej bírságot állapítanak meg a legfelsőbb fórumok. A vámvézigazgatóság legutóbb arra az elvi álláspont-ra helyezkedett, hogy egy-egy ügyben kivetett milliós bírság nem csupán a csempészársaságot terheli együttesen, hanem minden tagjára külön-külön is kirójják a sokmillió lej büntetési összeget. Ez alapon például egy öttagú csempészársaság ötmillió lejes összbüntetése végeredményben 25 millió lejre emelkedik, mert a tagokra külön-külön is megállapítják az öt-öt millió lejes büntetést. Hogy mivel indokolja ezt az elhatározását a vámvézigazgatóság, arról az alábbi érdekes adatokat kapta az Aradi Közlöny munkatársa:

— A csempészársaságok tagjai nem mindig belföldi állampolgárok, hanem sok külföldi személy is van közöttük, akik könnyen kibújhatnak a hatóságok kezéből, de igen gyakran előfordul az is, hogy a tiztagú csempészbandának csak egy-két tagja vagyonos és csak rajtuk hajtható be a büntetési összeg. Erre való tekintettel minden tagra külön is kirójják a többmillió lej büntetést, amelyet talán egy-két vádlott vagy annak rokonsága kifizet, a többi

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható: A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál. A „Carlton” szálloda újságárusánál. A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbútorban.

pedig leüli a büntetést, ha időközben ki nem szökik az országból. A múlt évben Torneam elfogott 4 tagú csempészársaságra ezért állapított meg az aradi vámhivatal 240 millió lej összbüntetést, amiről az Aradi Közlöny husvéti számában megemlékezett.

Itt említjük meg, hogy az aradi pénzügyigazgatósághoz a napokban érdekes adóeltitkolási ügyben érkezett meg a legfelsőbb pénzügyi hatóság döntése. A halmagiui járásban sok évig működött az a gőzmalom, amelynek tulajdonosai ellen még 1929-ben indult meg az eljárás adóeltitkolás miatt, de a pénzügyi hatóságok csak olyan hosszú ideig bírták elintézni ezt a bonyolult ügyet, hogy a legfelsőbb döntésig, azaz e hó elejéig már senkin sem lehetett behajtani a kirótt félmillió lejt. Az öt év előtti tulajdonosok ugyanis két évvel ezelőtt eladták a gőzmalmost, a társaság feloszlott és a súlyos gazdasági viszonyok miatt a gőzmalom is régben beszüntette működését. A pénzügyigazgatóság tehát nem bírta behajtani a félmillió lejes bírságot és közölte a pénzügyminiszteriummal, hogy a megbüntetett cég megszűnt — a bírság kirovása előtt.

— A budapesti Angol-Magyar Bank közgyűlése. Az Angol-Magyar Bank Rt. részvényeseinek április 7-én Fleissig Sándor alelnök elnöklésével tartott 43. évi rendes közgyűlése jóváhagyta az 1933. üzletév mérlegét, amely a már közölt jelentékeny rendkívüli leírások után 1.143.618,11 pengő tiszta nyereséggel zárult. E nyereségre nézve a közgyűlés helyeslően magáévá tette az igazgatóság ama javaslatát, mely szerint — figyelemmel a még mindig tartó világgazdasági válságra — a fenti nyereség teljes összege az előző évhez hasonlóan az intézet saját erejének növelése céljaira fordítottassék. Ennek megfelelően a közgyűlés elhatározta, hogy a fenti összegből a rendes tartalékalap gyarapítására 100.000 pengő, különféle tartalékokra 500.000 pengő és a nyug- és kegydíj-alapok dotálására 300.000 pengő fordítottassék, a fennmaradó 243.618,11 pengő pedig az 1934. üzletév számlájára vitessék át. A közgyűlésen bejelentés történt arra nézve, hogy gróf Károlyi Imre, az igazgatóságnak több mint két évtizeden át volt elnöke, hivatkozással arra, hogy megrongált egészségi állapota miatt újabban az év tulnyomó részét a fővárostól távol, birtokain tölti, mely körülmény őt az elnöki funkcióknak a töle megszokott módon való további ellátásában akadályozza, állásáról lemondott. A közgyűlés ezt a lemondást, az elnök érdemeinek elismerésével és az értékes szolgálataiért való hála kifejezésével, őszinte sajnálattal vette tudomásul. Az igazgatóság az elnöki állást egyelőre nem tölti be.

Auto felszerelési tárgyak,

lámpák, órák,
irányjelzők,
dísztárgyak

50%

engedménnyel
szerezhetők be.

Kálmán A. Részvénytársaság, Arad

Kevés az arany — vissza az ezüsthöz . . .

Harc az ezüst háborúelőtti értékének visszaszerzéséért. — Aru-
export — ezüst ellenében

Bucurestből jelentik: A tizenöt év óta hát-
terbe szorított ezüstnek a pénzügyi világpiacra
tapasztalható előretörése ismét erősen foglal-
koztatja a bel- és külföld érdekelt miniszteriu-
mait. A pénzügyileg legjobban megalapozott
államokból érkezett jelentések szerint 12 mil-
liárd aranydollár értékű arany fekszik a külön-
böző államok nemzeti bankjainak trezorjaiban,
amely a bankjegyek fedezetére szolgál.

A pénzügyi téren folytatott kutatások sze-
rint ez a 12 milliárd aranydollár nem elég
az arany mellett maradt országok
bankjegyeinek fedezetére, úgy hírlik, hogy
emiat ismét visszatérnek az ezüsthöz is.
Ezek szerint tehát bevezetik a kettős fede-
zeti rendszert, amely a háboru kitöréséig
több államban meghonosult.

A legkiválóbb pénzügyi kapacitások nyitlan a
kettős fedezet mellett foglalnak állást. Ezek kö-
zött van H. Deterling, aki Hollandia indiai
gyarmatain hosszabb ideig vezette Hollandia
pénzügyeit és most világszerte elismert szak-
tekintély.

Egyik közismert francia pénzügyi szakem-
ber megállapította, hogy az arany túlzott favo-
rízálása miatt az ezüst értéke a háboru után
egyötödére esett háborúelőtti értékének s mi-

vel ezt egészen gazdasági tünetnek tart-
ja, azt hangsúlyozta, hogy az ezüstöt vissza kell
helyezni régi értékűjára. Az Északamerikai
Egyesült-Államokban új offenzívát indítottak
az ezüst értékének elismertetése végett. Lon-
donban is stabilizálni akarják az ezüst háboru-
előtti értékét, mert azt jó pénzfedezetnek tart-
ják. Hervey Rogers professzor, a kiváló köz-
gazdász legutóbb Kinában tanulmányozta ezt
a problémát és az ezüst szerepét az amerikai
piacokon. Megállapította Morgenthau-val, az
USA pénzügyi diktátorával egybehangzóan,
hogy az ezüstnek vissza kell adni háborúelőtti
árfolyamát, mert ezzel könnyebben megbont-
ható az országok gazdasági elzárkózásának
gyűrűje.

Északamerikában már elrendelték, hogy
az exportált áruk ellenértékéül az ezüstöt a
háborúelőtti értéken kell elfogadni.

A bucuresti-i jelentés azt is hangsúlyozza,
hogy Romániában állandóan jelentékeny ezüst-
mennyiségek bányásznak, tehát ez a kérdés
nagyon közelről érint bennünket is. Felvetődik
a kérdés, lévén Románia mezőgazdasági kivi-
teli ország és mivel a távol Keletre is állandóan
szállít, vajjon az exportáru-cikkért előbb-
utóbb az aranyon kívül ezüstöt is elfogadnak-e?

Mozgalom indult a tüzfakiviteli szindikátus
Aradra helyezése érdekébenSzerdán kerül nyilvánosságra a SEL ügyében kiküldött vizsgáló-
bizottság döntése

Az ország faipari köreiből felfokozott ér-
deklődéssel várják annak a bizottságnak jelen-
tését, amelyet az Oradeán működő tüzfakivi-
teli szindikátus ügykezelésének felülvizsgálá-
sára kiküldött bizottság terjeszt az illetékes
miniszter elé. A tüzfakiviteli szindikátus (SEL)
működése ellen az érdekelt fatermelő körökből
több ízben is panasz hangzott el és részben a
SEL ügyvitelének tudták be, hogy a román-
magyar kereskedelmi egyezmény értelmében
Románia részére engedélyezett 20 ezer vagon
kiviteli kontingensből az elmúlt év folyamán
mindössze 12 ezer vagon tudtak Magyaror-
szágba kivinni.

Az Autonom Erdőpénztár (CAPS) műkö-
désének ellenőrzésével megbízott miniszterközi
bizottság hatáskörét kiterjesztették abba az
irányba is, hogy a SEL ellen felmerült pana-
szok létezését, valamint a szindikátus
ügykezelését is felülvizsgálja. A vizsgálóbir-
zottság jelentése mindeddig nem került nyil-

vánosságra. A SEL újraszervezésével kapcsola-
tan azonban a kereskedelemügyi miniszter
nemrégiben intézkedést hozott, amelynek ér-
telmében a SEL ügyvezető-igazgatóját állásá-
ból felmentették. Az igazgatói állásra a szakma
több ismert egyéniségét kombinálják és az
igazgató-kérdés megoldására vonatkozólag
szerdán történik meg a végleges döntés.

Ugyancsak ekkor hozzák nyilvánosságra a ki-
küldött vizsgálóbizottság részletes jelentését is.
Itt írjuk meg, hogy mozgalom indult meg
annak érdekében, hogy a tüzfakivitel-szindi-
kátus székhelyét Aradra helyezték át és az it-
teni erdőigazgatóság mellé mint egyszerű nyil-
vántartási irodát osszák be. Szakkörök ugyan-
is túlságosan költségesnek tartják a SEL ed-
digi ügyvitelét, amelyet egyszerűsíteni akar-
nak. Az igazgatóválság megoldásával egyide-
jűleg döntenek az illetékes szakkörök afölött
is, hogy a SEL-t Aradra helyezik-e vagy pe-
dig továbbra is Oradeán marad.

Vulcu I. Maxim megbízást kapott a Constanta melletti
tó kimélyítési munkálataira

Hidroplán-bázis a híres tóban. Aradiak szerepe az országos jelentőségű munkában

Rövid idővel ezelőtt igen jelentékeny köz-
munkára kapott megbízást Vulcu I. Maxim volt
gépgyáros, az aradi Ipartestület elnöke, aki
tudvalevően a háboru előtt a Maros és más fo-
lyók és állóvizek kotrási munkálatait is vállal-
kozásszerűen végeztette. Külföldről speciális
nagy kotrógépet hozatott, amellyel a Maros se-
kélyesebb részeit megfelelő módon mélyítette,
tisztítottatta.

Ez a nagy gép hosszú időn át Vulcu rak-
tárában hevert, míg aztán legutóbb ismét
megkezdte működését, de az öreg masina most
sokkal fontosabb feladatot végez, mint a há-
boru előtt, mert

ez alkalommal nem a csendesen folyó Ma-
ros medrét vájja, hanem a messze földön
híres, constantai tóba ereszkedik bele.

Tudvalevőleg ez a tó Constanta, feketetengeri
kikötő közvetlen közelében van. Mellette terül
el a repülőtérről, amelyen a hidroplánok számára

hangárokat építettek. A tó, amelyet keskeny
földsáv választ el a tengertől, télen sem fagy
be és az óriási szélviharok a tó vizét is hullám-
zásban tartják, de még inkább a tengerét, a
melynek óriási hullámai nagy veszélyt jelent-
nek a hidroplánok számára. Emlatt a légügyi
kormánybizottság elhatározta, hogy nem a
tengeren, hanem a tó vizén fogja a hidroplánok
leszállását rendszeresíteni. A tó megközele-
lősen lemerülését veszélyeztetné, de viszont
a tónak a parthoz közeleső része nem elég
mély a vízrepülőgépek számára, tehát annak
egy méterrel való mélyítése vált szükségessé.

Romániában tudvalevően kevés olyan spe-
ciális vállalkozó van, aki az ilyen fontos mun-
kát megfelelő szakértelmel el bírná végez-
ni, s ezért Vulcu Maxim felé terelődött az ille-
tékes fórumok figyelmé. Ajánlattételre hívták
fel és ő be is adta pályázatát, amelyet elfogad-
tak, s ezért sürgősen átalakították kotrógépét,

amelyet néhány héttel ezelőtt Constantába szál-
lított és most Vulcu Maxim ellenőrzése mel-
lett intenzíven folyik a tó medrének és tó-
munkája. Ennek sikeres befejezése után a fe-
ketetengeri hidroplánflotta bázisul fogják ki-
fejlesztetni a tavat és a körülötte fekvő területe-
ket. Az aradi Ipartestület elnökének és társai-
nak feladata azonban a most folyó néhány hó-
napra terjedő munkával még nem ér véget,
mert bizonyára újabb megbízást is kap arra,
hogy a tó egész medrét fokozatosan kimélyítse,
ami hosszabb időt vesz igénybe.

Megoldást nyert a vándor-
fakereskedelem kérdéseAz Erdélyi Fakereskedők Egyesületének vá-
lasztmánya jóváhagyta a vándorfakereskedők
fa-anyagának felvásárlásáról szóló megállá-
podást

Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete hét-
főn délelőtt választmányi ülést tartott Mezei
Márton (Oradea) elnöke alatt, az aradi Ke-
reskedelmi és Iparkamara nagytermében. Az
ülésen, — amelyen nagy számmal jelentek meg
a fakereskedők — Erdély minden városa kép-
viseltette magát. Mezei Márton megnyitotta szá-
vai után Bán Vilmos, az egyesület titkára
üdvözölte a legutóbbi közgyűlésen megválaszt-
ott vezetőséget és az új alelnököket, majd
pedig az elnök mindvégig figyelemmel és he-
lyesléssel kísért előterjesztésben ismertette
azt az akciót, amelyet az egyesület vezetősé-
ge a vándorfakereskedelem ügyében újabban
kezdményezett, mert a CAPS.-sal ez irány-
ban vezetett tárgyalások nem vezettek ered-
ményre. Az egyesület vezetősége a kérdés
megoldásának egyetlen módját tartotta meg-
valósíthatónak és pedig azt, hogy

a vándorfakereskedők által piacra hozott
árut egy központi szerv megvásárolja és
azt a napi áron a fakereskedők között
osztja szét.

Erre vonatkozólag a vezetőség megállapodást
is kötött a Comertul Lemnului S. A. (Poeni)
vállalattal, amely földrajzi fekvése következté-
ben különösen alkalmas a bevásárlás elvégzé-
sére. Az elnök rávilágított arra, hogy a meg-
állapodás előnyösen alkalmas a vándorfake-
reskedelem versenyére által érintett kereske-
dőkre, mert az árut a napi áron veszi át és a
vándorfakereskedők által eddig piacra ho-
zott árut a jövőben a hivatásos fakereskedők
juttatják el a fogyasztóhoz. Egyik fontos pont-
ját képezi a megállapodásnak, hogy a szoba-
lévi vállalat eltekintett az óvadék letételéről,
ami viszont a CAPS.-sal kötött szerződés
egyik legsúlyosabb feltétele volt. Mezei Már-
ton részletesen ismertette az átveendő áru
elosztási módjait és a választmány — a
kapott felvilágosítások után — egyhangúlag
elfogadta a vezetőség által elvben létrehozott
megállapodást.

A szerződés megkötésére kiküldött hat-
tagú bizottság az írásbeli megállapodást ma-
r már alá is írta és megküldötte a Comertul
Lemnului-nak, úgy, hogy

az áru összefvásárlása 3—4 napon belül
már kezdetét is veszi.

Az áru elosztását az egyesületi tagok között
Bán Vilmos titkár még e hét folyamán meg-
kezdte és az érdekelt fakereskedőket e célból
felkeresi.

A tárgysorozat következő pontja a kon-
verzió kérdése volt, amellyel kapcsolatban az
elnök bejelentette, hogy az egyesület vezető-
sége akciót indított annak érdekében, hogy a
fakereskedők által a mezőgazdákknak nyújtott
áruhitel a konverzió alól kivonják. Erre vo-
natkozólag felterjesztést intéztek a pénzügy-
miniszterhez és ennek másolatát nyolc sze-
nátornak és képviselőnek küldték el, azzal a
kérelemmel, hogy az egyesület kívánságát tá-
mogassák. Az ügyben azonban minden fárado-
zás ellenére, nem sikerült eredményt elérni.
Az elnöki jelentést a választmány tudomásul
vette, majd pedig különböző szakkérdések
megvitatására tért át.

Rádió műsor

— Romániai időszerűség. —

SZERDA, ÁPRILIS 11.

Bucuresti. 13: Zene lemezek. 14.20: Könnyű lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.20: Rádiózenekar. 20.20: Lemezek. — 21: Cionca Aurélius és Cionca Romulus Franck zongoraszonátját adja elő. 21.45: Fagarasanu Olga énekel. 22.45: Sibiceanu és Kofler zongoraművészek játéka. 23: Zene vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Akom Lajos vokálkvartettje. 14.30: Mosonyi Mimi zongorázik, Salgó Sándor hegedül, zongorakísérettel. 15.40: Hírek. 16.30: A rádió diákféltörője. 17: „Tavaszi gondok a virágoskertben.“ 18: „Kossuth visszatér.“ 18.30: Csorba Dezső és cigányzenekara. 19.40: Olasz nyelvoktatás. 20.10: Solymossyné-Wolff Jussy énekel, zongorakísérettel. 20.45: „Anyegin szerelme.“ Részletek Puskin „Anyegin“-jéből. 21.45: Hanglemezek. 22.40: Hírek. 23: Budapesti Hangversenyzenekar. Utána: Rácz Béla és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Parasztnézene lemezek. 13.30: Szórakoztató lemezek. 14.30: Művészlemez. 16.35: Beethoven: Változatok az „En vagyok a Kakadu szabó“ című dalra. 17: Hangverseny. 17.05: Régebbi tánczene lemezek. 18.40: Uray Lajos: A dur hegedü- és zongoraszt. Richter Kriszta hegedü- és a szerző zongoracsaládában. 20: Szórakoztató zene. Citeranegy. 20.45: Hangverseny. 21.30: Időszerű anyag. 21.45: Tarka óra. 22.45: Modern épületek Bécsben. (Eszperantó). 23.10: Jariž-jazz. — Belgrad. 13.05: Rádiózenekar. 17.30: Sztojanovics Péter hegedül. 18.30: Xaljani Eugénia operaáriát ad elő. 20: Rádiózenekar. 20.20: Népdalok zenekarra. 21: Ljubljana. 23: Cigányzene vendéglőből. Utána: Tánclemezek. — Berlin. 13: Szólítók hangversenye. 14.15: Szórakoztató lemezek. 15.15: Oszták népzene lemezek. 17: Könnyű zene. 19.30: Rádiózenekar. 21.20: Frankfurt. 21.30—22.30: Tarka zenészt, közben 23: Hírek. — Langenberg. 17: Kamarazenekar. 18.25: Részletek Schubert-szonátákból. 20: Vonósnygyes. — 21.10: Frankfurt. 21.30: A népvezető végig a kölni rádióműsoron, vidám játék. 23.20: Bemondás szerint. Utána: Éji hangverseny. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 13: Hangverseny, lemezek. 13.35: Déli zene. 14.45: Német és magyar hírek. 18: Szlovák népdalok harmonikán. 18.45: Lemezek. 19.10: Lemezek. 19.15: Magyar óra. 19.40: Zmertich E. zongorázik. 20.05: Hangverseny. 20.35: Héber dallamok. 21.20: Magyar hírek. — Róma. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Könnyű zene. 18.10: Könnyű zene. 20.40: Lemezek. 21.20: Lemezek. 22: Operaközvetítés egy színházról. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.40: Szoprán, és baritonáriák, da-

lak. 17.55: Ketelbey-lemezek. 18.20: Keringők. 23: Könnyű zene, Peter tenorral. 24: Tánczene.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 12.

Bucuresti. 13: Zene lemezek. 14.20: Könnyű lemezek. 18: Délutáni zene. 20.30: Opera közvetítése az állami Operaházból. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Szmírnov. Szergej bafalajka-zenekara. 17: Madarassy Erzsébet mesé. 18: „A fogyasztásra kerülő tej helyes megítélése.“ 18.30: Kolosváryné Voit Hona énekel, zongorakísérettel. 19: Angol nyelvoktatás. 19.30: Zenekari hangverseny. 20.30: „A Budapesti Nemzetközi Vásárról.“ 20.50: Stefániai Imre zongorázik. 22: Irodalmi reitvényverseny. 22.10: Közvetítés az Andrássy-utói Színházból. „Vadvirág“. Zené vígjáték 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Eisemann Mihály. Az első felvonás után hírek, időjárásjelentés. — Bécs. 10: Hírek. 13: Rádiózenekar. 16.35: A schikadai (rátótiak) viselt dolgai. 17.05: Német mese és mondaköltészet dalban. Lorenzi Pál bariton éneke. 19.20: A szimfonikus hangversenye, Krottschak cselkővel. 21.05: Strauss R. hetvenedik születésnapja. Közvetítés a zeneegyesületi nagyteremből. 23: Rádiózenekar. — Belgrad. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok zenekarral. 18: Tánclemezek. 20: Lemezek. 20.30: Népdallemezek. 21: A rádió szimfonikus zenekara Anquier-Casteran hárfaművészével. Utána: Zene vendéglőből. — Langenberg. 17: Berlin. 18.15: Lemezek. 20: Könnyű zene. 21.10: Königsberg. 22.15: Stip vizit. 23.30: Közjáték. 24: Schmidhüs: Ikarus, hangjáték. Utána: Mozart: Esz-dur zongoraverseny. — Leipzig. 13: A szimfonikus vegyes hangversenye. 16.10: Neihardt: IV. vonósnygyes. 17: Berlin. 18.10: Verdi-operák lemezei. 19.15: A drezdai filharmonikusok operettzenéje. 19.20: Rádiózenekar. 19.35: Citera- és gitárzene. 23.10: Hírek. Utána: Schumann Gy. zongorázik. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 14.15: Német és magyar hírek. 17: Délutáni zene. 17.50: Gyermekekzene. 19.15: Magyar műsor. 23: Lemezek. 23.25: Magyar hírek. — Róma. 13.30: Lemezek. 14.05—15.15: Milano. 17: Hangverseny. 20.30: Lemezek. 21.05: Lemezek. 21.45: Szimfonikus hangverseny. Bizetti vezényletével. — Varsó. 13.35: A filharmonikusok iskolai hangversenye. 16.20: Lemezek. 17.35: Kaupé (szoprán) és Katz cselőhangversenye. 21.02: A szimfonikusok romantikus hangversenye. 22.15: Népszerű hangverseny. 23: A legszebb női hangok, lemezek cseveggessel. 24: Tánczene a Kolóniából.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget
Öväs!

Feleségem, született Gáspár Franciska elhagyott. Érette semmiféle felelősséget nem vállalok.
1455

Fehér Zsigmond.

Szeplős, pattanásos,

/ májfoltos, miteseres
arcát hozassa rendbe

PILISINÉ kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 15. (Verbos-ház.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés 3-ra 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel
az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

ELSŐEMELETI Irodahelyiség a megyeházával szemben kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1456

KETTŐSZOBÁS modern uccal lakás, parkettás, szép fürdőberendezéssel, új épületben, kiadó. Str. Cosbuc 39. 1458

BGY VAGY KÉT butorozott szobát keresek fürdőszoba használati központban, uri családnál május 1-re. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 1460

ALKALMAZÁS.

Főzni tudó minden gyermektelen házaspárhoz keresetk. Érkezni: Horváth Janka, Bul. Regina Maria 17., I.

Tanulóleány vagy fiu, csomagolásban jártas, azonnali felvételt. Biciklivel előnyben. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1463

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HASZNALT zongora, butorok, eladók. Bulev. Regele Ferdinand 65. (Dengli-ház), I. emelet, 9. ajtó. 1459

ELADO

átköltözés miatt egy antique in-

salon garnitura,

több márkás festmény, csillár st.,

Erdéklődni Str. Bratianu 16., I. emelet.

Kiadó

4 szobás emeleti lakás, 2 szobás emeleti garcon lakás Bdul Regele Ferdinand I. 45. sz. Bővebbet földszinten a háziulajdonosnál. 1461

PULT cinklemezzel bevonva, álványok, jó szeirény, fürdőkád, üvegek és több más eladó. Moór, Str. Sinagogei 2.

GYERMEKKORHAZ közelében 8 szobás ház valamint háló- és ebédlőberendezés eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1464

Sürgősen hozza el bizalommal eladó antik és moderu, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmü tárgyait SALGONE bizományi üzletébe Str. Horia I., Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgősen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstöt, moderu háló és ebédlőket, festményekeket, vitrineket stb. 1000

Tavaszi butor vásár!
Hálószobák 3500 lejtől, ebédlők 2500 lejtől, uszszoba komplett, fekete zongora 9500 lej, matracok, ottomán 650 lej, konyhabutor 750 lej, Singer varrógépek 1500 lejtől, ebédlő szőnyeg 4600 lej, csillárok, tükrök, garnitúrák, 6 személyes ezüst evőeszköz, íróasztalok 650 lejtől dísz tárgyak, festmények stb. Aranyat legmagasabb napi áron veszünk. Zálog-tárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO“ biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

KÖNYVEK

Illa Ehrenburg: Lasik Roitschwantz. Lasik Roitschwantz mozgalmas élete egy kis orosz falusi szabóműhelyből indul ki, végigvonul Európán és Palesztinában Rachel sírjánál ér véget. A csodálatos kis zsidó története nem csupán regény, hanem az egész mai Európa, világnézetek roppant összevisszasága, olyan csodálatos művészettel megírva, amely a könyvet a remekművek sorába emeli. Lasik Roitschwantz éppen úgy halhatatlan alakja lesz a világirodalom regényhőseinek, mint Raskolnyikov, Don Quijote vagy Svejk. A 340 oldalas nagy regény (Kosmos-kiadás) egészségveszélyesen 99 lej mindenütt, vagy a Lepage könyvkereskedésben: Cluj. Kérjen jegyzéket.

Benedek Marcell: „Tégy amit akarsz“ A szellem és erkölcsi szabadság utópiájának tündöklése és bukása a mai Magyarországon. Érdekes és izgalmas szerelmi és egyben szociális regény, amelyben mély filozófia, átfogó világfelfogás, plasztikus jellemfestés, remek kélekrájzzal, izgalmas feszültségű és liktető regénycelemekkel párosul. Benedek Marcellnek „Tégy amit akarsz“ című regénye 260 oldalon, fehér papíron, díszes vázsongótésben 60 lej Lepage-nál: Cluj.

„Askenazi tanár ur gyilkolt.“ Mint Máraié minden könyve, ugyélmény a legújabb regénye is: „A sziget“. Askenazi Viktor párisi filológus pedagógus, rendes családi életet él, 40 éves korában megismerkedik egy titokzatos táncosnővel, elhagyja feleségét. A cselekmények villámgyorsan peregnek. A vége az, hogy Askanazi egy idegen nő szobájába megy és meghal. Jegyzőkönyvébe beírja: „Az embert nem a jószág váltja meg, hanem a bűn“. A gyilkolás, emlékedése az életről és az Istennel való beszélgetése a legmegrázóbb, leghatármasabb irás, ami Dosztojevski óta nyomdafestéket látott. Márai „A sziget“-ben valóban nagyszerűt alkotott. A regény füzve 87, kötve 126 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál: Cluj.

Az „Országépitő“. Kós Károly regénye az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában. Most már a maga teljességében a közönség előtt áll az a mű, amelyről már első kötetének megjelenése után az izgalom és lelkesítőség hangján beszél mindenki, aki olvasta. Az érdeklődés izgalma és lelkesítése mindenképpen indokolt Kós Károlynak ennél a hatalmas regényénél. Kényes témához nyúl, amikor az első magyar királyt választotta regénye hősié, akit a magyar nép szeretett és legendák át szentté emelt az egyház. Az Erdélyi Szépmíves Céh a könyvet — mint minden — kettéfele kiadásban jelentette meg 'A' pártolótagok számára (Cluj, P. Mihai Viteazul 40., II.) számozott amatőr-kiadásban, finom papíron, félpergament kötésben. A könyv olcsó kiadása Kós Károly művészi cimlapjával jelent meg. Romániai főbizományos: Lepage könyvkereskedés: Cluj, Kós Károly „Országépitő“ két kötetben, 450 oldalon, fehér papíron 200 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál. Kérje a Céh ingyenprospektusát.

Pasteurizált 845

Salontai-Teavaj

minősége Romániában egyedülálló

Eladó szép, világos hálószobák, perzsaszőnyegek, dísz tárgyak, gyapjúfonál perzsaszőnyeg-csomózásnhoz, nagyon szép gyári sodrásu, olcsón kapható. Keressünk szép, masszív uriszobát, szőnyegeket, ezüsttárgyakat, moderu ebédlőt és háló, dísz tárgyakat, kizimunkákat. „ARS“ bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Orutay-palota.) 324

Varrás és szabászati tanfolyamot

kezdők, a legújabb párisi divat szerint tanítok. Gyorsan és pontosan elsajátható olcsó áron. — Beiratkozni lehet d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig. Piata Catedrala No. 10. ajtó 5. 1448

ÜZLETEK.

Figyelem!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy cipész-üzletemet Str. Horia 2. sz. alá városházával szemben helyeztem. További szíves párlfogásukat kérik. 1450 GOICEA.